Gemeente Roosendaal

Raadsmededeling

Datum:	14-04-2017 Nr.:
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder van Poppel
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal
Kopie aan:	
Onderwerp:	Regionale aanpak personen met verward gedrag
Bijlage:	Projectplan Regio; publiekssamenvatting projectplan

Kennisnemen van
Stand van zaken van de ontwikkeling van een Sluitende aanpak voor personen met verward gedrag.

Inleiding
Alle gemeenten in Nederland zijn verantwoordelijk voor het organiseren van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. Eerder informeerde ik u over de regionale aanpak van de opgave. Hierbij is in juli 2016 een stuurgroep samengesteld uit de wethouders Van Lunteren (Breda) en Kammeijer (Bergen op Zoom) en de burgemeesters Poppe-de Looff (Zundert) en Niederer (Roosendaal). Deze stuurgroep bewaakt de totstandkoming en uitvoering van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag in West-Brabant.

Het aanjaagteam personen met verward gedrag heeft als leidraad een aantal bouwstenen benoemd die gebruikt kunnen worden voor de invulling van een sluitende keten. Deze bouwstenen zijn:

1. Inbreng mensen met verward gedrag en omgeving
2. Preventie en levensstructuur
3. Vroegtijdige signalering
4. Melding
5. Beoordeling en risicotaxatie
6. Toeleiding
7. Passend vervoer
8. Passende ondersteuning, zorg en straf
9. Informatievoorziening

Het afgelopen half jaar is samen met alle betrokken partners beschreven welke bouwstenen noodzakelijk zijn en hoe we deze in West-Brabant in deelprojecten ten uitvoer willen brengen.

Daarnaast is de financiering voor de ontwikkeling geborgd middels een toegekende subsidie door ZonMw en cofinanciering vanuit de Centrumgemeenten voor beschermd wonen en maatschappelijk opvang. Met een aantal deelprojecten is reeds gestart.

Informatie/kernboodschap
De partijen hebben 7 projecten ontwikkeld om het gestelde doel te bereiken.

Tabel 1 Overzicht deelprojecten en spreiding over bouwstenen

	Bouwstenen								
Deelprojecten	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
Cliëntenparticipatie	X	X	X	X	X	X		X	X
Deelproject 1: SPOR regio Breda				X					X
Deelproject 2: SPOR regio Bergen op Zoom				X					X
Deelproject 3: Escalatiemodel ontwikkelen		X	X		X				X
Deelproject 4: Bundeling noodbedden d.m.v. netwerksamenwerking								X	
Deelproject 5: Krachtgericht en netwerkversterkend werken			X					X	
Deelproject 6: Ogen en oren in de wijk	X	X							
Deelproject 7: Versterken steunstructuur		X						X	
Vervoer							X		

Ad Cliëntenparticipatie: Bouwsteen 1 (interactie met personen met verward gedrag en hun omgeving) is voor het project als geheel (zie uitleg klankbordgroep) en per deelproject (zie deelprojectbeschrijvingen) vormgegeven. Op deze wijze wil de regio komen tot een aanpak die aansluit op de behoeften van degene voor wie de aanpak wordt ontwikkeld.

Ad Vervoer: Ambulancedienst is al toegewezen op taak vervoer en daarom is hier geen apart deelproject voor opgezet. De afspraak met de RAV Brabant Midden-West-Noord is dat als er een SPOR de ambulance het vervoer verzorgt. De twee Veiligheidsregio's gaan hun protocol aanscherpen en de medewerkers daarop trainen. De projecteider zorgt voor afstemming tussen dit vervoersonderdeel en het totale project.

De projecten geven in totaliteit invulling aan de verschillende bouwstenen voor een samenhangende aanpak van personen met verward gedrag. De projectgroep is verantwoordelijk voor het borgen van de onderlinge samenhang tussen de projecten. Zo worden gemaakte afspraken en lessen vanuit de verschillende deelprojecten gedeeld en besproken welke consequenties (in positieve en negatieve zin) deze hebben voor de overig projecten.

Voor de projecten is een subsidie toegekend door ZonMw voor een totaalbedrag van €249.000,-.
In de bijlage bij deze raadsmededeling treft u een omschrijving aan van de gesubsidieerde projecten.

Stand van zaken

Deelprojecten 1 en 2: SPOR regio Breda en SPOR regio Bergen op Zoom
Per 1 april is zowel de Spoedeisende Psychiatrische Onderzoeksruimte (SPOR) in Halsteren (regio Bergen op Zoom) als de SPOR in Breda geopend.
De volgende partijen dragen actief bij aan de ontwikkeling van de SPOR in Halsteren: Gemeente Roosendaal, Gemeente Bergen op Zoom, GGZWNB, RAV, Politie, Crisisdienst maatschappelijk werk.

deelproject 3 betreft 'ontwikkelen escalatiemodel'
Project start in april. Roosendaal, Breda, Bergen op Zoom en Zundert zijn de eerste gemeenten waar het escalatiemodel ontwikkeld wordt.

deelproject 4 betreft bundeling noodbedden
Project is in maart gestart.

Deelproject 5: Krachtgericht en netwerkversterkend werken
Een pilottraining is reeds gestart.

Deelproject 6: Ogen en oren in de wijk
Project is gestart. Een pilottraining is in ontwikkeling en zal worden aangeboden aan buurtpreventieteams en STAteams in de gemeente Roosendaal.

Deelproject 7: Versterken steunstructuur
Project is in voorbereiding en start in mei.

Consequenties
De noodzakelijke bouwstenen voor aanpak personen met verward gedrag zijn in ontwikkeling.
Er worden sinds 1 april geen personen met verward gedrag meer meegenomen naar een politiecel om daar beoordeeld te worden. Door toekenning van de subsidie van ZonMW en cofinanciering door de Centrumgemeenten zijn er vooralsnog geen financiële consequenties voor de Gemeente Roosendaal.

Communicatie
Communicatie over de regionale aanpak vindt plaats vanuit de regionale projectorganisatie. De overall projectleider van de door ZonMw gesubsideerde projecten heeft tot taak deze communicatie voor te bereiden.

Vervolg(procedure)
Het college zal u in oktober wederom rapporteren over de voortgang van de totstandkoming van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag.

Bijlagen
Projectplan Regio
Publiekssamenvatting projectplan

Afsluiting en ondertekening
Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris, De burgemeester,

Subsidieaanvraag project 'Ontwikkeling, coördinatie en afstemming lokale aanpak 'personen met verward gedrag'

Aanleiding
De problematiek rond personen met verward gedrag is de afgelopen periode toegenomen, ook in de centrumgemeenten Breda en Bergen op Zoom, regio West Brabant (district Baronie en district Markiezaten) Op dit moment is de acute hulp aan deze personen met verward gedrag niet goed geregeld: signalen van verwardheid of onderliggende problematiek worden niet tijdig gesignaleerd en juiste opvang, zorg en/of ondersteuning wordt niet altijd tijdig geboden. Met deze subsidieaanvraag willen de centrumgemeenten Breda en Bergen op Zoom werken aan een op lokaal niveau sluitende en coherente aanpak van "personen met verward gedrag".

Doelstellingen van het project
Het project heeft tot doel het ontwikkelen en afstemmen van een samenhangende, domein-overstijgende aanpak voor zorg voor en ondersteuning aan mensen met verward gedrag. Het landelijk aanjaagteam gaat uit van een brede definitie voor personen met verward gedrag. Onder deze definitie vallen ook inwoners waar de gemeente vanuit verschillende beleidsterreinen al samen met haar ketenpartners aandacht voor heeft (bijvoorbeeld door de toegang tot het sociaal domein). Deze aanvraag focust op een "smallere" doelgroep, namelijk op: "een ieder die vanwege zijn of haar al dan niet tijdelijk verstoorde oordeelsvermogen gedrag vertoont waarmee hij of zij zichzelf of iemand anders in gevaar brengt en/of een bedreiging vormt voor de openbare orde en veiligheid, dan wel een aannemelijk risico loopt dit gedrag in de "nabije" toekomst te gaan vertonen."

De hoofddoelstelling die met dit plan van aanpak voor de genoemde doelgroep bereikt dient te worden, is een samenhangende coherente aanpak van personen met verward gedrag, waarbij betrokken partijen met elkaar afspraken maken en deze ook opvolgen, deskundigheid is bevorderd en de noodzakelijke voorzieningen zijn getroffen. Het project bestaat uit deelprojecten. Per deelproject is een helder, concreet een toetsbaar doel geformuleerd op basis waarvan de verantwoording kan plaatsvinden.

In dit plan van aanpak is voor een aantal projecten gekozen, waarin deelprojecten zijn benoemd, die met name gericht zijn op de acute/escalerende of voorkomen van escalerende situaties. Hieraan is wel de voorwaarde verbonden, dat een goede eerste opvang, het opstellen van een persoonlijk plan van aanpak en het creëren van de juiste voorzieningen, alleen kan werken als naar de gehele levensstructuur wordt gekeken. Een integrale aanpak voor deze kwetsbare groepen is randvoorwaarde om tot een duurzame oplossing te kunnen komen. Uitgaande van de bouwstenen van het aanjaagteam is het van belang om bij het opstellen van een plan van aanpak ook de inbreng van mensen met verward gedrag en hun directe omgeving hierin te betrekken.

Contextbeschrijving regio
De centrumgemeenten Breda en Bergen op Zoom dienen de aanvraag in. De aanvraag is tot stand gekomen binnen de projectgroep die gericht is op het bewerkstelligen van een sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag. Deze projectgroep bestaat naast de genoemde gemeenten uit:

De gemeente Roosendaal, de Nationale politie (de districten de Baronie en de Markiezaten en zijn bijbehorende veiligheidshuizen), GGD West-Brabant, GGZ WNB, GGZ Breburg Groep, Novadic-Kentron en het Instituut voor Maatschappelijk Welzijn (vertegenwoordiger van alle maatschappelijk werkinstellingen in de regio) en Surplus. Alle gemeenten binnen deze twee centrumgemeenten zijn betrokken.

De samenwerking in de totale veiligheidsregio is nog sterk in ontwikkeling. Uit een inventarisatie van GGD West Brabant (juni 2016) blijkt dat de samenwerking nog onvoldoende is ontwikkeld in de regio waardoor personen met verward gedrag niet tijdig worden gesignaleerd en op passende ondersteuning of opvang krijgen. Er is een gebrek aan bestuurlijke regie en door financiële schotten wordt de samenwerking verder bemoeilijkt. Lokaal wordt een breed gevoel van urgentie ervaren en er lijkt een momentum te ontstaan om nu gezamenlijk door te pakken. In dit project willen de betrokken partijen de samenwerking tot ontwikkeling brengen om de keten sluitend te krijgen. Per bouwsteen wordt bekeken op welk niveau de samenwerking wenselijk is. Dit kan op het niveau van de

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant of per sub-regio (niveau van de centrumgemeenten). Een lokale aanpak is bijvoorbeeld mogelijk voor het onderdeel preventie, terwijl vervoer en eerste opvang mogelijk beter op een hoger regionaal niveau uitgevoerd kunnen worden.

Binnen dit projectplan is er afstemming over (ambulance)vervoer met de gemeente Tilburg. De RAV Midden-West-Brabant heeft de meldkamer in Tilburg en werkt ook in de regio's Breda en Bergen op Zoom. En ook wat betreft de eerste opvang (SPOR) is mogelijk samenwerking wenselijk met de centrumgemeente Tilburg.

Projectstructuur

In de contextbeschrijving staat beschreven welke partijen in de regio betrokken zijn rondom de zorg voor en ondersteuning van mensen met verward gedrag. Naast de partijen in de samenwerkingsovereenkomst, zijn er ook partijen betrokken bij de vormgeving en uitvoering van de deelprojecten. In de praktijk zijn er meer relevante partijen in de aanpak van personen met verward gedrag. Deze partijen hebben de samenwerkingsovereenkomst niet getekend, omdat zij geen subsidie ontvangen voor hun inzet. Wel zijn zij betrokken bij het tot stand brengen van de samenhangende aanpak, zoals GGZ Breburg Groep, de Veiligheidshuizen (district De Baronie en district Markiezanten), het Amphia ziekenhuis, Novadic-Kentron, RAV en de Nationale Politie. Deze partijen zijn vertegenwoordigd in de onderstaande projectstructuur door hun deelname aan de projectgroep (zie figuur 1). Gedurende de looptijd van het project kunnen partijen aan de projectgroep worden toegevoegd.

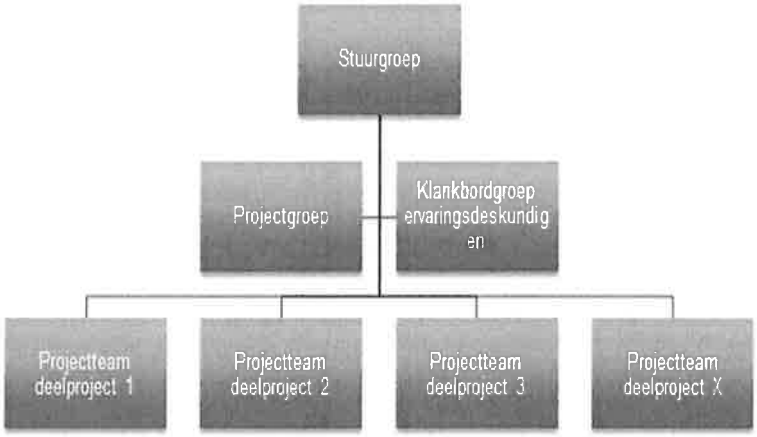

Figuur 1: Organogram van het project

Toelichting:

- De stuurgroep bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten Roosendaal en Zundert en de portefeuillehouders aanpak personen met verward gedrag van de gemeenten Bergen op Zoom en Breda. De stuurgroep is bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het project.
- De projectgroep bestaat uit (beleids)medewerkers van de verschillende betrokken partijen. In deze groep worden de trekkers per deelproject opgenomen, aangevuld met vertegenwoordigers van voor de keten belangrijke partijen, zoals de nationale politie. De projectgroep wordt voorgezeten door de projectleider. De gemeente Breda levert de projectleider voor het project. De projectleider coördineert het totale programma, draagt zorg voor afstemming tussen de projecten en uitvoering van de monitoring en verantwoording.
- Per deelproject is er een projectteam dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het deelproject. Per projectteam is een trekker aangewezen als projectleider. Deze trekker coördineert het project, houdt de planning en begroting in de gaten, stuurt bij waar nodig en rapporteert periodiek naar de projectleider van het totale project. De projectteamleden zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het project en de informatievoorziening naar hun achterban. De projectteamleden hebben het mandaat van de bestuurders van hun organisatie, om namens hun organisaties de resultaten uit te werken. Bij de beschrijving van de deelprojecten staat vermeld welke partij de trekker levert en welke partijen mede-uitvoerder zijn.
- Naast de projectgroep staat een klankbordgroep van ervaringsdeskundigen. Deze klankbordgroep adviseert vanuit haar specifieke ervaring en deskundigheid de projectgroep over te maken keuzes in het totale project. Daarnaast worden ervaringsdeskundigen per deelproject betrokken. Het Platform ervaringsdeskundigen en Fameus leveren de ervaringsdeskundigen voor de klankbordgroep.

Aanpak en tijdsplanning

Aanpak in het kort
Deze aanvraag heeft betrekking op het organiseren van een samenhangende aanpak personen met verward gedrag. De aanpak betreft coördinatie van de aanpak, uitvoering van projecten per bouwsteen en monitoring/verantwoording. Het gaat hier om een incrementeel proces, waarbij de lessen die op grond van de pilots uit de dagelijkse praktijk worden geleerd, direct worden vertaald in bijsturing van de aanpak binnen een pilot of het opstarten van nieuwe pilots. Monitoring en evaluatie (in de zin van praktijkonderzoek) maakt daarmee een wezenlijk onderdeel van de aanvraag uit. Om administratieve lasten voor betrokken partijen zoveel mogelijk te beperken, sluiten we in de monitoring aan op de monitoring zoals deze door ZonMw uitgevoerd gaat worden (AVG-monitoring en evaluatie).

Projectleiderschap/ondersteuning
Voor de coördinatie van het totale project zetten de gemeenten Breda en Bergen op Zoom een (externe) projectleider in. Deze projectleider dient als sparringpartner voor de trekkers van ieder deelproject. Ook zorgt deze projectleider voor de monitoring en communicatie naar partijen (zowel intern als extern) om iedereen op de hoogte te houden van de voortgang van de projecten. Deze projectleider levert op aanvraag ondersteuning aan de hoofdaanvragers (gemeente Breda en gemeente Bergen op Zoom). De gemeenten zetten deze projectleider alleen in het eerste jaar in, om de vaart te krijgen in het tot stand brengen van een samenhangende aanpak. In het tweede jaar verwachten de gemeenten het projectleiderschap binnen de reguliere bezetting op te kunnen vangen.

Samenhang projecten
De partijen hebben 7 projecten ontwikkeld om het gestelde doel te bereiken. De keuze voor deze projecten is gebaseerd op knelpunten die betrokken partijen in 2016 zijn geïnventariseerd (zie bijv: de inventarisatie van de GGD West-Brabant[1]). Voor elke bouwsteen is een project geformuleerd.

Tabel 1 Overzicht deelprojecten en spreiding over bouwstenen

	Bouwstenen								
Deelprojecten	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
Cliëntenparticipatie	X	X	X	X	X	X		X	X
Deelproject 1: SPOR regio Breda				X					X
Deelproject 2: SPOR regio Bergen op Zoom				X					X
Deelproject 3: Escalatiemodel ontwikkelen		X	X		X				X
Deelproject 4: Bundeling noodbedden d.m.v. netwerksamenwerking								X	
Deelproject 5: Krachtgericht en netwerkversterkend werken			X					X	
Deelproject 6: Ogen en oren in de wijk	X	X							
Deelproject 7: Versterken steunstructuur		X						X	
Vervoer							X		

Ad Cliëntenparticipatie: Bouwsteen 1 (interactie met personen met verward gedrag en hun omgeving) is voor het project als geheel (zie uitleg klankbordgroep) en per deelproject (zie deelprojectbeschrijvingen) vormgegeven. Op deze wijze wil de regio komen tot een aanpak die aansluit op de behoeften van degene voor wie de aanpak wordt ontwikkeld.

Ad Vervoer: Ambulancedienst is al toegewezen op taak vervoer en daarom is hier geen apart deelproject voor opgezet. De afspraak met de RAV Brabant Midden-West-Noord is dat als er een SPOR de ambulance het vervoer verzorgt. De twee Veiligheidsregio's gaan hun protocol aanscherpen en de medewerkers daarop trainen. De projecteider zorgt voor afstemming tussen dit vervoersonderdeel en het totale project.

De projecten geven in totaliteit invulling aan de verschillende bouwstenen voor een samenhangende aanpak van personen met verward gedrag. De projectgroep is verantwoordelijk voor het borgen van de onderlinge samenhang tussen de projecten. Zo worden gemaakte afspraken en lessen vanuit de verschillende deelprojecten gedeeld en besproken welke consequenties (in positieve en negatieve zin) deze hebben voor de overig projecten.

---

[1] GGD West-Brabant, Groeiende bezorgdheid om verwarde personen. Juni 2016.

Deelproject 1: SPOR regio Breda	
Trekker:	Gemeente Breda
Mede-uitvoerders:	GGz Breburg, Amphia ziekenhuis, Instituut voor maatschappelijk Welzijn, de Nationale politie (district de Baronie) vertegenwoordiger van Huisartsenpost Breda (HAP), een ervaringsdeskundige (via Fameus), CZ (werkende weg mogelijk nog andere mede-uitvoerders)
Type project:	Pilot - ontwikkelproject

Aanleiding van het project
Nationale politie, ambulancedienst, huisartsen (en huisartsenposten) worden geregeld geconfronteerd met mensen met ernstig verward gedrag. Deze mensen kunnen niet vaak alleen achterblijven of (indien ze op straat worden gevonden) terug naar huis zonder begeleiding of hulp. Burgers die verward gedrag vertonen (ziek zijn) en niet worden verdacht van een strafbaar feit, behoren niet vervoerd te worden in een politieauto en te worden opgesloten in een politiecel. Vanaf 2017 zal de politie dit dan ook nog slechts doen indien er (ook) sprake is van een strafbaar feit. Om een oplossing te vinden voor dit terugtreden van de politie is een spoedeisende voorziening voor onderzoek (SPOR) gewenst.

Doel van het project
We starten een pilot voor mensen met verward gedrag. Gedurende de pilot periode willen we nagaan:
•Voor hoeveel mensen met verward gedrag een SPOR noodzakelijk is;
•Of de omvang van deze doelgroep verandert bij het verder ontwikkelen van de sluitende keten voor en na de crisissituatie;
•Of de gekozen locatie, de inrichting en de geboden dienstverlening past bij de vraag van de cliënt;
•Of de aansluiting in de keten vervoer, opvang, triage en nazorg rond de acute crisis goed geregeld zijn;
•Welke aanpassingen nodig zijn in het plan van aanpak en de opzet van de SPOR;
•Of de introductie van een SPOR een oplossing biedt voor de vraag van cliënt en betrokkenen (geen mensen met verward gedrag in de cel en efficiënt gebruik van tijdsinvestering mogelijk voor primaire taken).

Te ondernemen activiteiten
Beginsituatie: We starten met een pilot SPOR" in een fysieke ruimte in het Amphia ziekenhuis, locatie Langedijk,op 1 januari 2017 (is het streven). De ambulancedienst verzorgt het vervoer naar de SPOR. De ambulancedienst wordt ingeschakeld via 112 of via 0900 – 8844, De Nationale politie (Operationeel Centrum / basisteams)de huisarts(enpost). De eerste opvang geschiedt door de medewerkers ter plaatsen, voor een bepaalde tijd. De sociaal psychiatrisch verpleegkundige van de crisisdienst van GGZ Breburg arriveert na uiterlijk een half uur en verzorgt de triage. Indien nodig wordt de psychiater van de crisisdienst ingeschakeld. De GGZ crisisdienst verzorgt na triage de toeleiding naar vervolgopvang/hulp en schakelt andere organisaties in als vervolgopvang niet een psychiatrische unit van de GGZ is. Indien nodig wordt het maatschappelijk werk (of de crisisdienst mw) hierbij ingeschakeld, ingeval een cliënt naar huis kan. Hierover worden met partijen nog nadere afsraken gemaakt in de maand december 2016. Het Amphia registreert gedurende de pilotperiode van 3 maanden met registratie van aantal personen, aanrijtijd crisisdienst, duur, verblijf op "SPOR" GGZ crisisdienst registreert vervolgtraject. Na drie maanden kan de pilot nog met zes maanden worden verlengd.

De projectgroep start zal vanaf 1 april de volgende activiteiten uitvoeren:
1.Monitoren van het vervoer naar en van de SPOR
2.Inzicht verkrijgen in de doelgroep (worden de juiste mensen naar de SPOR gebracht en niet de mensen die bijvoorbeeld naar SEH moeten voor hulp), ofwel aanzuigende werking tot een minimum beperken (zodra oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de SPOR, actie ondernemen richting de verwijzer)
3.Eventuele knelpunten in personele bezetting in beeld brengen.
4.Inzicht in hoeverre de inzet van politie, ambulance en huisartsen is teruggedrongen (en beperkt tot hun kerntaken)
5.Is de ruimte geschikt? Zo neen wat is nodig?
6.Is vervolghulp voldoende beschikbaar? Informatie voor deelproject 'noodbedden – herstelhostel' (time-out)

7.Op basis van ervaringen een advies formuleren voor een SPOR na de pilotperiode, waarbij antwoord wordt gegeven op de volgende vragen
- omvang van het probleem (hoe vaak per week is een SPOR nodig)
- eisen die aan de ruimte wordt gesteld
- personele bezetting voor oppasfunctie (wat nodig)
- inzet GGZ crisisdienst (wat nodig)
- deelname ervaringsdeskundige
- nog andere inzet nodig?

8.Opstellen van een implementatietraject voor een SPOR voor langere tijd
9.Begeleiden implementatie tot aan realisatie SPOR voor langere tijd.
Na de pilotperiode start een SPOR daadwerkelijk. Vanaf dat moment zal de projectgroep de SPOR monitoren gedurende een jaar en indien nodig werkprocessen of afspraken met partijen kunnen worden bijgesteld.
10.De SPOR zal in 2019 officieel in werking treden.

De projectgroep komt (inschatting) bijeen:
•Vier maal in de periode van 1 maart tot 1 oktober 2017
•Zes maal in de periode 1 oktober 2017 tot 1 oktober 2018

Beoogde resultaat
Een SPOR voor langere periode met sluitende afspraken over vervoer naar en van de SPOR en sluitende afspraken met partijen over vervolgopvang en –hulp.
Een ervaringsdeskundige participeert in de projectgroep; lopende het project wordt nagegaan of ervaringsdeskundige een rol kunnen spelen in de uitvoering van de SPOR.

Gekozen wordt voor een professioneel opgeleide ervaringsdeskundige waarbij de inzet van een ervaringsdeskundige die voldoende afstand heeft tot zijn eigen herstelproces en de cliënt hoop en perspectief kan bieden. Voorkomen moet worden dat mensen met ervaringskennis ingezet worden bij behandeling en crisis met de aanname dat het eigen verhaal voldoende is. In complexe situaties moet een ervaringsdeskundige de eigen ervaring vanuit behandelperspectief kunnen inzetten; dat vraagt afstand en maakt behandelcompetenties noodzakelijk.

Looptijd
1 maart 2017 tot 1 oktober 2018

Deelproject 2: SPOR regio Bergen op Zoom

Trekker:	GGZ WNB
Mede-uitvoerders:	Gemeente Bergen op Zoom en Roosendaal, Nationale politie (district de Markiezanten), Bravis ziekenhuis (SEH&PAAZ), GGZ WNB, RAV, Novadic Kentron en Traverse, ZVH De Markiezaten, HAP Instituut voor maatschappelijk Welzijn (IMW), zorgverzekeraars.
Type project:	Ontwikkelproject

Aanleiding van het project
Idem aan aanleiding SPOR Breda

Doel van het project
Idem aan doel SPOR Breda

Te ondernemen activiteiten
Fase 1: -Projectgroep op subregionaal niveau van West-Brabant West te vormen
-Projectleider aanstellen als trekker
-Scenario's van locatie SPOR verkennen (voor- en nadelen)
-Verkennen wat de voorwaarden en benodigdheden zijn om een SPOR in te richten (oa personele bezetting: welke functie etc)

Fase 2: -Starten pilot op SPOR-locatie vd 1e keuze
-Inrichten en Monitoren van vervoer naar en gebruik van SPOR (identieke monitorvragen zoals in format van Breburg SPOR, nummer 1-10.)

-Bijstellen SPOR nav monitoring

Fase 3: -Implementeren SPOR in de subregio als vaste waarde van de zorgketen.? Er is een veilige locatie en een sluitende bemensing van het SPOR en goede samenwerking met vaste afspraken tussen de partijen. De afspraken worden gemonitord.

Beoogde resultaat
Fase 1: Beschrijving van een of twee scenario's voor een spoed opvangruimte in Bergen op Zoom
Fase 2: Draaien pilot SPOR op de gekozen locatie
Fase 3: SPOR wordt vaste waarden in de subregio West Brabant West.

Looptijd
Fase 1: 1 januari 2017 - 1 mei 2017
Fase 2: mei 2017 – juli 2018
Fase 3: juli-dec 2018

Deelproject 3: Ontwikkelen van een escalatiemodel

Trekker:	Gemeente Breda
Mede-uitvoerders:	Gemeente Roosendaal, Leon Langenberg (Zorg- en Veiligheidshuis Markiezaten), Ro Kartodirdjo (Veiligheidshuis Baronie Breda), Veilig Thuis, GGZ, Centraal Onthaal, Mass en nationale politie.
Type project:	Ontwikkel- en implementatietraject

Aanleiding van het project
De aandacht voor personen met verward gedrag is gegroeid vanwege toenemende zorg en hinder, maar ook vanwege angst voor extreem gewelddadig gedrag. Daarbij speelt het een rol dat de overheid zorgtaken heeft afgestoten, dat er een toename is geweest van gevluchte vreemdelingen en dat recente terreurdaden in onze omgeving gepleegd lijken te zijn door verwarde personen. Het is daarom van belang dat zorgsignalen over deze personen goed worden opgevangen en dat snel duidelijk wordt hoe daarop gereageerd dient te worden. Als onderdeel van het project van aanpak personen met verward gedrag West-Brabant zal daarom duidelijk gemaakt worden wat alle betrokken overheden, organisaties en instellingen van elkaar kunnen verwachten als de problematiek verandert of als het inzicht groeit. Een persoon met problemen krijgt soms hulp van (meerdere) professionals. Goede samenwerking is daarbij cruciaal. Wie heeft de regie als problemen groter worden en wanneer is opschalen (of juist afschalen) nodig en wat doe je als de samenwerking stagneert of er zich onveilige situaties voordoen?

Doel van het project
We willen door samen met professionals en met hulp van ervaringsdeskundigen een handleiding maken die duidelijkheid geeft over rollen en duidelijkheid over de regie bij de hulpverlening en de aanpak van personen met verward gedrag. Daarnaast willen we professionals en bestuurders leren hoe om te gaan met de praktijk aan de hand van deze handleiding.

Uitvoering van dit project is nodig om tot een nog effectievere en efficiëntere interventie te komen. Door gebruik te maken van het escalatiemodel weten professionals wie er verantwoordelijk moet zijn voor de aanpak van de zaak en zullen zij de meest geschikte aanpak realiseren. Bovendien weten zij wie er bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt. Dat maakt het mogelijk om snel te escaleren wanneer de situatie dat vereist en zo meteen de juiste interventies te doen. Zo wordt de hulpverlening doelmatiger en de inzet efficiënter.

Het doel is het voorkómen van een dreigend escalerende situatie, het beperken en beëindigen van een escalerende situatie en het doorbreken van de stagnerende samenwerking tussen betrokken partijen.

Te ondernemen activiteiten
Werkplaats met lokale- en/of regionale inhouds-deskundigen
• Inventarisatie van bestaande werkafspraken en protocollen en check op weeffouten in de bestaande aanpak;
• Gezamenlijk vullen van ontbrekende werkafspraken en protocollen;

• Een lokale Handleiding Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) als resultaat.
Leerlijn voor professionals en een bijeenkomst met bestuurders over inhoud, route en gedrag
• Toelichting op lokale AVE-aanpak;
• Oefenen met overgangsmomenten op grond van casuïstiek.
Masterclass
• In zes bijeenkomsten ontwikkelen medewerkers zelf de lokale AVE;
• De Masterclass is geschikt voor maximaal twintig medewerkers uit het sociaal en veiligheidsdomein.
Workshop
• Een eenmalige introductie van AVE tijdens een dagdeel.
Escalatie-training
• Bedoeld voor het college van B&W om aan de hand van casuïstiek te oefenen met de aanpak.

Beoogde resultaat
Handleiding voor professionals hoe te escaleren, waarbij zowel operationeel als bestuurlijk wordt beschreven welke stappen gezet moeten worden.

Betrokkenheid ervaringsdeskundigen
Bij de check op weeffouten in de bestaande werkafspraken en protocollen worden ook ervaringsdeskundigen geïnterviewd, zodat zij kunnen aangeven welke knelpunten zij hebben ervaren in de praktijk. Zo kunnen we testen of er nog zaken verkeerd gaan in de huidige aanpak.

Looptijd
9 maanden, per 1 janauri 2017

Deelproject 4: Bundeling bestaande noodbedden door middel van netwerksamenwerking

Trekker	Gemeente Breda
Mede-uitvoerders	Gemeente Breda, RAV, Amphia, Nationale Politie, vertegenwoordiging van GGZ organisaties, vertegenwoordiging van V&V organisaties, vertegenwoordiging van VG organisaties.
Type project:	Ontwikkelproject

Aanleiding van het project
Naasten, betrokkenen en/of cliënten signaleren zelf regelmatig dat zij kwetsbaar zijn of dat zij momenten hebben dat zij kwetsbaar worden (verward). Zij zijn bang voor het ontstaan van een crisissituatie maar kunnen geen actie ondernemen tot het zover is. Er is noodzaak tot een voorziening waarin cliënten in dreigende crisis terecht kunnen om tot rust te komen en een plan van aanpak te maken voor passende ondersteuning. Dit wordt ook door instanties als de politie geconstateerd. Die vervolgens, omdat er geen sprake is van een strafbaar feit en in de psycho-sociale zorg en hulpverlening niet zijn toegerust, buiten een signalerende rol niets voor betrokkene kunnen betekenen. Consequentie is doorgaans dat de betrokken verwarde burger zonder directe follow up, ondanks diens hulpvraag, in zijn eigen omgeving achterblijft . Daarom is er ook een plek nodig waar mensen in een langere verwarde periode tot rust kunnen komen.

Doel van het project
Per 1 januari 2017 willen de deelnemers in de ketenaanpak van 'verwarde personen' tenminste een prikkelarme acute opvanglocatie waar verwarde personen kunnen verblijven. Daarbij willen alle mede-uitvoerders afspraken hebben gemaakt rondom de plek waar de verwarde persoon bij acute opvang geplaats kan worden. Ze willen gebruik maken van de reeds beschikbare noodbedden in de regio.

Te ondernemen activiteiten
- Randvoorwaarden ontwikkelen voor gebruik noodbedden
- Criteria opstellen voor toegang tot noodbedden
- Uitzoeken verschillende financieringsvormen/stromen voor acute opvang
- Uitzoeken of er ook voorzieningen nodig zijn voor een langere periode dan aangegeven.

Beoogde resultaat
Plek bedoeld om tot rust te komen wanneer men niet naar huis kan, maar ook niet hoeft te worden opgenomen. Deze plekken zijn, afhankelijk van de zorg/ondersteuningsbehoefte, voor één a twee

nachten beschikbaar. Ervaren personeel verzorgt de persoon tot hij gereed is om weer naar huis toe te gaan

Looptijd: Vanaf 1 januari 2016

Deelproject 5: Krachtgericht en netwerkversterkend werken ook bij personen met verward gedrag

Trekker	Gemeente Breda
Mede-uitvoerders	GGD, gemeente Roosendaal (trekker deelproject Ogen en oren in de wijk) , ervaringsdeskundigen van GGz Breburg en GGZ WNB, Dorine Lips GGD Academy.
Type project:	Training

Aanleiding van het project
In het veld is grote behoefte aan deskundigheidsbevordering rond vroegtijdige signalering / herkennen en toeleiden van problematiek van mensen met verward gedrag. Ook bestaat de wens om over verschillende vakdisciplines en domeinen heen meer samen te werken in wijken, daar in te zetten op het voorkomen van uitval en hierbij meer specialistische kennis beschikbaar te hebben omdat mensen met verward gedrag vaak meervoudige problemen hebben. Dit waren enkele uitkomsten van 2 werkbijeenkomsten in West-Brabant dit voorjaar die bezocht werden door 80 professionals en vrijwilligers uit o.a. de domeinen wonen, arbeid, zorg en veiligheid. Deze bijeenkomsten waren bedoeld om zicht te krijgen op de uitdagingen en veranderingsmogelijkheden in de (crisis)zorg in West-Brabant om de zorg aan verwarde personen en hun omgeving te optimaliseren. Het gaat om 72 professionals in lokale werkveld (0- en 1e lijns) van de 18 gemeenten en de leidinggevenden van de deelnemende professionals. Ervaring leert dat alleen trainen van professionals het nauwelijks mogelijk is het geleerde , het anders werken duurzaam in te bedden in de dagelijkse praktijk. Leidinggevende van professionals moeten zich bewust worden dat werken vanuit kracht en netwerkversterkend niet een methode is, maar vanuit een grondhouding en gedrag tot stand komt (vanuit de transformatie gedachte). Dit vraagt van leidinggevenden dat zij hun professionals anders moeten begeleiden /coachen dan zij gewoonlijk gewend zijn.

Doel van het project
Professionals die werkzaam zijn binnen wijkteams doen kennis op over 'personen met verward gedrag; Zij leren de diverse onderliggende problematieken te herkennen (crisisontwikkeling) en daar naar te handelen. Het handelen zal gericht zijn op de-escalatie door vroegtijdige signalering en het kunnen bieden van een handelingsperspectief. Om escalatie te voorkomen is het belangrijk de juiste steunstructuur te organiseren rondom de persoon met verward gedrag. Professionals leren om ook bij deze specifieke doelgroep (waarbij overname van problematiek gevoelsmatig de beste oplossing lijkt) de regie en verantwoordelijkheid zo maximaal mogelijk bij de burger en/of zijn/haar sociale netwerk te beleggen. Daarnaast zijn zij na de training in staat om de zwaardere zorgvraag op de juiste plek te adresseren. De training moet er toe leiden dat crisissituaties worden voorkomen of in een vroegtijdig stadium worden gede-escaleerde.

De professionals zijn tevens in staat om signalen van NIET-professionals in hun werkgebied (wijk, dorp) op te vangen en waar nodig ondersteuning te bieden (zie deelproject Ogen en oren in de wijk). Medewerkers worden door hun leidinggevenden in kracht en eigen regie gezet, zoals medewerkers dat in casuïstiek voor de burger doen. Medewerkers worden eerlijk en oprecht aangesproken op de zorgen die er zijn over hun wijze van werken, zoals medewerkers dat ook in casuïstiek naar de burger doen. Intervisie, casuïstiek bespreking en overleggen kunnen in zelfde gedachtengoed hun vorm krijgen. Geloven in de kanteling, transformeren en een lerende cultuur binnen de lagen van een organisatie. Met deze trainingen en parallelle trajecten worden 72 professionals bereikt en een groot aantal leidinggevenden. Dit zou als een vliegwiel moeten werken voor organisaties (andere leidinggevende en professionals dat ze dit type trainingen structureel opnemen in hun training/opleidings/bijscholingsprogramma's. Ervaring met eerdere trajecten (Signs of Safety) leert dat dit effect bereikt wordt nadat een aantal van de trainingen gegeven werden. In eerste instantie zijn leidinggevende en professionals terughoudend tav dit type trajecten. Als er enthousiaste verhalen rond gaan dan groeit de behoefte aan de training (een schaap over de dam –principe)

Te ondernemen activiteiten

Voorfase is reeds bekostigd in 2016
In december 2016 start een pilot training 'Werken met Verve – personen met verward gedrag'. (een traject van een half jaar).

Tijdens projectperiode, waarvoor subsidie wordt aangevraagd
Deze training, al dan niet aangepast op basis van evaluatie pilottraining willen we nog driemaal aanbieden waarbij parallel daaraan een traject voor leidinggevenden wordt gestart. Dit is voor inbedding en borging van het geleerde en getrainde. Deze training bestaat uit vier dagdelen (iedere twee weken één) met de hele groep (24 deelnemers) en daarop aansluitend vier methodische leerbijeenkomsten over een periode van een half jaar. Het trajectleren en praktijkleren staan borg voor het inoefenen en eigen maken van een nieuwe grondhouding en bijbehorend nieuw gedrag. Het programma voor leidinggevende beslaat drie dagdelen waarin zij ieder en met elkaar werken aan een leerklimaat ten behoeve van hun team waarin aansturing en managen verloopt volgens dezelfde principes als de werkwijze van hun medewerkers naar de burgers. Op die wijze spreek je over eenzelfde visie en grondhouding, eenzelfde wijze van benaderen en eenzelfde taal.
Oplossingsgericht, vooruitgang boeken samen en naast de cliënt, versterken van eigen kracht en eerlijk de krachten, de zorgen en de ondergrens van wat wel of niet acceptabel is open op tafel leggen en duidelijk verwoorden (aanspreekcultuur).
Tijdens de methodische leerbijeenkomsten zullen cliënten / ervaringsdeskundigen een rol spelen. Er wordt gewerkt met eigen casuïstiek Tevens wordt afstemming gezocht met de training Ogen en Oren in de wijk (met dezelfde projectgroep), zodat meteen in de praktijk van alledag verbindingen gelegd worden met de NIET-zorgprofessionals in de eigen werkomgeving die iets kunnen betekenen bij signalen.

Beoogde resultaat
De professionals die de training hebben doorlopen zijn na afloop in staat om als basis te werken vanuit de nieuwe werkwijze (zie hiervoor doel en activiteiten). De professional is ondersteunend om waar nodig eigen kracht en een netwerk actief te maken. Burgers blijven of worden vanaf de start dat ze met een professional te maken krijgen, maximaal eigenaar van hun problematiek, hulpvraag en oplossingen. . Vanuit deze werkwijze komt er een andere balans in verantwoordelijkheidsgevoel, werkdruk/belasting voor professionals en een verschoven moment van afsluiten van het contact (hulpvraag opgelost) Professionals kunnen dit ook voor deze specifieke doelgroep en samenwerken met collega-professionals is ook verbeterd. Ze zijn beter in staat lerend te reflecteren, zodat ze zich kunnen blijven ontwikkelen.

Looptijd
Evalueren pilottraining 1e helft 2017
Drie trainingen (looptijd per training is half jaar), september 2017 t/m februari 2019)

Deelproject 6: Ogen en oren in de wijk

Trekker:	Gemeente Roosendaal
Mede-uitvoerders	GGD, gemeente Breda - / trekker deelproject: krachtgericht en netwerkversterkend werken, gemeente Roosendaal, ervaringsdeskundigen van GGZ Breburg en GGZ WNB, GGD Academy. Politie Zeeland-West-Brabant: expert - en geografisch ingedeelde wijkagenten; Verslavingszorg Novadic-Kentron.
Type project	Ontwikkelproject en training / deskundigheidsbevordering.

Aanleiding van het project
In het veld is grote behoefte aan deskundigheidsbevordering rond vroegtijdige signalering / herkennen en toe leiden van problematiek van mensen met verward gedrag. Ook bestaat de wens om over verschillende vakdisciplines en domeinen heen meer samen te werken in wijken, daar in te zetten op het voorkomen van uitval en hierbij meer specialistische kennis beschikbaar te hebben omdat mensen met verward gedrag vaak meervoudige problemen hebben. Dit waren enkele uitkomsten van 2 werkbijeenkomsten in West-Brabant dit voorjaar die bezocht werden door 80 professionals en vrijwilligers uit o.a. de domeinen wonen, arbeid, zorg en veiligheid. Deze bijeenkomsten waren bedoeld om zicht te krijgen op de uitdagingen en veranderingsmogelijkheden in de (crisis)zorg in West-Brabant om de zorg aan verwarde personen en hun omgeving te optimaliseren.

Dit deelproject is onderdeel van een breder Verbeterprogramma in West-Brabant en heeft een directe relatie met het deelproject 5: Krachtgericht en netwerkversterkend werken, een trainingstraject voor professionals en hun leidinggevenden. In die training wordt onder meer geleerd om signalen van NIET-professionals in hun werkgebied (wijk, dorp) op te vangen en waar nodig ondersteuning te bieden. De trainer van Krachtgericht en netwerkversterkend werken wordt in deel 2 van de training ogen en oren in de wijk ingezet als trainer coach bij het onderdeel gespreksvoering.

Het ontwikkeltraject en training waarop dit deelproject betrekking heeft is bedoeld om NIET-zorgprofessionals die vanwege de aard van hun werk achter of dicht bij de voordeur komen toe te rusten in signaleringsvaardigheden en hen handelingsperspectieven te bieden afgestemd op bestaande zorgstructuren en wijkteams in gemeenten.

Doel van het project
Bewustwording en herkennen van signalen van verward gedrag door niet-zorgprofessionals die achter of dicht bij de voordeur komen en hierop direct doorpakken in de wijk.

Te ondernemen activiteiten
1.In 8 gemeenten op maat maken van de training en inbedding in de lokale zorgstructuur. Afstemming over de lokale situatie en handelingsmogelijkheden.
a.Een bijeenkomst met door gemeente aangewezen relevante partijen in de wijk die betrokken worden bij het op maat maken van de training voor niet-zorgprofessionals.
b.Keuze voor deelnemers training (wie komt er in de gemeente / de wijk achter of bij de voordeur).
c.Betrekken relevante organisaties zoals woningbouwcorporatie, buurtpreventieteam. Werven deelnemers.
d.Betrekken professionals die de training Progressiegericht werken volgen / gevolg hebben.
2.Uitvoering training ogen en oren in de wijk van 2 dagdelen. Dagdeel 1 > Herkennen signalen zorgwekkend gedrag en verwardheid. Leren over veelvoorkomende psychische, verslavings- en somatische problemen en aandoeningen die kunnen leiden tot verward gedrag. Uitvoering door GGZ ervaringsdeskundige, verslavingsmedewerker NK, GGD OGGZ verpleegkundige en wijkagent. Dagdeel 2 > verdieping met een acteur en een lokaal zorgprofessional of GGZ specialist. Aangaan 1e gesprek en/of weten wanneer hulp gevraagd moet worden en wie daarvoor in de gemeente beschikbaar is en hoe die in te zetten zijn (opschalen naar wie).
3.Nabespreking met verantwoordelijken / leidinggevenden van / namens de deelnemers, gemeente en vertegenwoordigers van het wijkteam. Over borging van het proces van signaleren, melden en zorgverlening.
4.Toolkit maken voor anderen in de regio en Nederland over de gevolgde werkwijze met o.a. materialen, instructies, signalenkaarten, communicatiemiddelen, opzet training en bevindingen.
5.Instructiebijeenkomst over de toolkit en een publicatie in een landelijk vakblad.

Beoogde resultaat
1.Op 1 september 2017 zijn in 8 gemeenten afspraken gemaakt over de inbedding in de lokale zorgstructuur van vroegtijdige signalering rond personen met verward gedrag door niet-zorgprofessionals.
2.Op 1 januari 2018 zijn 8 trainingen gegeven aan in totaal 192 deelnemers in 8 gemeenten.
3.Op 1 januari 2018 is een toolkit gemaakt voor gebruik door anderen in Nederland / is de werkwijze ontsloten.
4.Op 1 maart 2018 is een instructiebijeenkomst gegeven aan tenminste 50 personen / anderen in Nederland die deze werkwijze willen toepassen en de training willen geven. En is een artikel ter publicatie aangeboden aan een landelijk vakblad.
5.Tijdens de training wordt met de Continuous Learning APP gewerkt. Deelnemers krijgen tot 3 maanden na de training nog opdrachtjes om het geleerde beter tot zich te kunnen nemen.

Betrokkenheid ervaringsdeskundigen
Ervaringsdeskundigen GGZ worden ingezet als trainers.
Ervaringsdeskundigen GGZ en verslavingszorg worden geraadpleegd over dit project in een klankbordgroep.

Looptijd:
1)voorbereiding januari tot maart 2017 start trainingen april 2017 tot en met oktober 2017

2)toolkit opstellen november en december 2017
3)instructiebijeenkomst aan tenminste 50 belangstellenden in Nederland over de training a.d.h.v. de toolkit in februari 2018.

Deelproject 7: Een steunsysteem om een nieuwe crisis te voorkomen

Trekker	GGz Breburg
Mede-uitvoerders	Surplus, IMW Breda, GGz Breburg
Type project:	Pilot

Aanleiding van het project
Na een opname in SPOR of Time Out gaan betrokkenen veelal terug naar huis. Het risico dat ze opnieuw verward gedrag gaan vertonen is aanzienlijk wanneer er in de thuissituatie niets verandert.

Doel van het project:
Voorkomen van terugval van mensen (na een opname in een SPOR) door het ontwikkelen en versterken van het steunsysteem van de cliënt. Van een warme overdracht (na SPOR/Time out) tussen organisaties een snel te realiseren plan van aanpak (met cliënt en betrokkenen) om terugval in crisis te voorkomen.

Te ondernemen activiteiten
In de pilotfase worden tien cliënten geïncludeerd uit de regio (maatschappelijk werk organisaties Surplus en IMW Breda en GGz Breburg). Het gaat om cliënten die na een opname in een SPOR of Time Out voorziening niet worden opgenomen in een andere voorziening, terug naar huis gaan en bereid zijn mee te werken aan ondersteuning (geen bemoeizorg). Ook hebben ze (mentaal en intellectueel) voldoende inzicht in hun thuissituatie om er duurzaam veranderingen in aan te brengen.

Activiteiten:
-Inventariseren welke afspraken en nazorg nu gelden bij ontslag naar huis;.
-Afspraken waar nodig aanscherpen en verbeteren;
-Ontwikkelen van een methode waarbij betrokkenen ondersteund worden in het ondernemen van nieuwe activiteiten en het aangaan van steunende contacten.
Deze methodiek past goed bij de oplossingsgerichte netwerkondersteuning en herstelondersteunende zorg waarin medewerkers van de AMW organisaties en de ervaringsdeskundigen bij Centrum Fameus geschoold zijn. Essentieel hierbij is dat betrokkenen ondersteund worden door een persoonlijke coach met het in kaart brengen van de eigen situatie en de gewenste veranderingen. Met behulp van de coach (indien mogelijk ervaringsdeskundige) maakt de betrokkene een plan van aanpak om activiteiten te ondernemen en steunende contacten vorm te geven;
-Realiseren van een pilotteam waarin casuïstiek besproken wordt en de coaches/ ervaringsdeskundigen ondersteuning ontvangen in het uitvoerende werk. In dit pilotteam wordt de verbinding gelegd tussen cliënt, ervaringsdeskundigen en andere professionals in de wijk voor bijvoorbeeld de materiele en sociaal juridische component in de problematiek;
-Afspraken en werkwijze implementeren in de organisaties;
-Evalueren en beschrijven van de werkwijze door middel van interviews bij betrokkenen om zo het effect te meten.

-Na pilotperiode wordt de werkwijze toegepast in alle gemeenten van de regio;
-De kennis en ervaring wordt gedeeld met collega instellingen zoals GGZ WNB, AMW, wijkgebonden teams;
-Hiertoe zullen begeleide intervisiebijeenkomsten of (anonieme) casuïstiekbesprekingen worden georganiseerd.

Beoogde resultaat
Een methode om mensen (met verward gedrag of een grote kans hebben op verward gedrag) te ondersteunen. Deze methode is afgestemd op de persoonlijke situatie van de cliënt. Daarbij is het uitgangspunt het verstevigen van de individuele steunstructuur om factoren die een crisis uitlokken te reduceren. Huidige en reguliere afspraken tussen organisatie en bij ontslag zijn herbekeken, aangescherpt en zo nodig verbeterd. Naasten rapporteren geen of minder verward gedrag.

Betrokkene kan geheel, gedeeltelijk en/of met netwerkondersteuning verder.

Betrokkenheid ervaringsdeskundigen. Ervaringsdeskundigen spelen een belangrijke rol in de werkwijze. Ervaringsdeskundigen hebben de volgende rollen:

- In het eerste gesprek de cliënt herkenning en perspectief geven;
- De cliënt ondersteunen om de eigen situatie in kaart te brengen;
- Cliënten helpen met het maken van een plan voor de toekomst;
- Cliënten ondersteunen in de stappen die ze zetten.

Ervaringsdeskundigen maken integraal deel uit van het professionele team dat de ondersteuning aan de cliënt levert en/of vormgeeft. Zij nemen deel aan intervisie en casusbesprekingen.
Vanwege de noodzaak van het kunnen reflecteren en omgaan met de eigen kwetsbaarheid en geschiedenis, wordt gewerkt met betaalde ervaringsdeskundigen die een opleiding tot ervaringsdeskundige in de zorg hebben afgerond.

Looptijd:
Voorbereiding: 1 maart 2017 tot 1 mei 2017, inclusief werving en eventuele scholing van ervaringsdeskundigen . Uitvoering: 1 mei 2017- 1 november 2017
Evaluatie en beschrijving methodiek: 1 november 2017 –
1 januari 2018
Voortzetting uitvoering en uitrol regio: vanaf 1 november 2017

SWOT-analyse project

Strengths	**Weaknesses**
• Goed nagedacht over ieders rol en taak binnen de keten • Het hele proces (sluitende aanpak) is beschreven • (Gedeeltelijke) samenwerking met Tilburg en Bergen op Zoom • Deskundigheidsbevordering en sterkere samenwerking tussen professionals • Beter inspelen op de problematiek	• Samenwerking is nog in opbouw • Elke partij is zich bewust van de rol in de aanpak, maar is (nog) onvoldoende toegerust/heeft te weinig zicht op welk effect het voor betreffende partij met zich mee brengt.
Opportunities	**Threats**
• Middels de aanpak op regionaal en bovenregionaal niveau, profiteren meerdere gemeenten van de sluitende aanpak • Gebruik maken van kennisdeling en 'best practises' tussen verschillende organisaties • De subsidie van ZonMw subsidie biedt kans om het traject snel in te zetten	• Er is nog geen duidelijkheid over de omvang van de regio (per bouwsteen). • De uitwerking van de ingezette aanpak is (nog) niet geheel te overzien (Breda maakt gebruik van een 'incrementeel proces').

Eindpunten van het project / monitoring
Per deelproject zijn de resultaten benoemd. Per project is benoemd wat de meerwaarde van het project is ten opzichte van de huidige situatie. Per project is duidelijk gemaakt hoeveel personen (professionals en/of mensen met verward gedrag) worden bereikt met de aanpak. Monitoring vindt plaats op projectniveau en is afhankelijk van de registratiesystemen van de betrokken partijen. De projectgroep gebruikt de resultaten van de monitoring om bij te sturen en door te ontwikkelen en zo tot een samenhangende aanpak te komen. Bij de monitoring houden wij rekening met de data die ZonMW aanvraagt binnen de monitoring en evaluatie van alle AVG-projecten. Om de toegevoegde waarde van het project aan te tonen (ten opzichte van de huidige situatie) richten de aanvragers een klankbordgroep (panel van ervaringsdeskundigen) op om de nieuwe situatie te beoordelen. Daarnaast is de gemeente Breda ook van plan om tussentijds cliënten en betrokkenen (familie) te interviewen over hun mening en ervaringen tijdens de pilots. Hierbij wordt gekeken naar beleving en tevredenheid. Deze ervaringen worden gedeeld met alle betrokken partijen.

Aanpak personen met verward gedrag Breda, Bergen op Zoom en de regiogemeenten in West-Brabant.

De aanpak van personen met verward gedrag gebeurt door een netwerk aan relaties en potentiële hulpverleners rondom een persoon met verward gedrag. Een netwerk dat bestaat uit mensen uit de directe omgeving (familie, vrienden, buren, collega's etc.) van die persoon en een pool van professionele hulpverleners. Samen met al die partijen, inclusief de persoon met verward gedrag zelf, wordt een integrale, persoonsgerichte aanpak opgesteld. Een aanpak die zo goed mogelijk aansluit bij de leefwereld van de persoon in kwestie. Waarbij heldere regie en eigenaarschap is vastgelegd en waarbij vooral ook aandacht is voor preventie en vroegtijdige signalering van verward gedrag.

Negen bouwstenen

Deze aanpak is, net als de projecten die eruit voortkomen, ontstaan vanuit richtlijnen die zijn ontwikkeld door de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Veiligheid en Justitie (V&J) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Daar wordt uitgegaan van negen inhoudelijke bouwstenen die gezamenlijk de basis vormen voor een sluitende aanpak van de persoon met verward gedrag. Het bovengenoemde netwerk vult in overleg de verschillende inhoudelijke taken in en voert ze uit.

Hieronder geven we aan wat de negen bouwstenen zijn die VWS, V&J en VNG hebben gedefinieerd. Daarna geven we aan hoe deze bouwstenen zijn vertaald in een aantal concrete projecten in de regio West-Brabant. Per project geven we een korte beschrijving en laten we zien aan welke bouwsteen een project bijdraagt.

De negen bouwstenen zijn:

1. Inbreng mensen met verward gedrag en omgeving
2. Preventie en levensstructuur
3. Vroegtijdige signalering
4. Melding
5. Beoordeling en risicotaxatie
6. Toeleiding
7. Passend vervoer
8. Passende ondersteuning, zorg en straf
9. Informatievoorziening

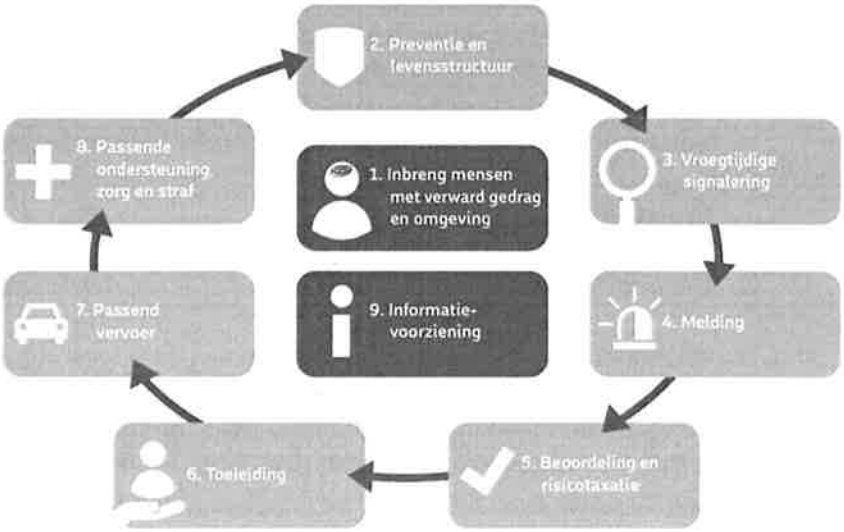

Voor een nadere beschrijving van de bouwstenen verwijzen we naar de website van de VNG: https://vng.nl/personen-met-verward-gedrag/bouwstenen

Doelen van de West-Brabantse aanpak

Problemen rondom personen met verward gedrag zijn de afgelopen periode toegenomen, ook in de centrumgemeenten Breda en Bergen op Zoom en in de regiogemeenten in West-Brabant.
Daarom streven we naar een plan van aanpak waarbij afspraken worden gemaakt om de betreffende doelgroep zo goed mogelijk te ondersteunen. Van signalering tot juiste toeleiding, maar ook ten aanzien van preventie en nazorg. Daarnaast moet de deskundigheid rondom 'mensen met verward gedrag' vergroot worden en moeten voorzieningen worden getroffen voor het geval verward gedrag niet kan worden voorkómen.

Betrokken partijen

De partijen die deelnemen aan het keteninitiatief zijn de GGD West Brabant, GGZ Breburg Groep, GGZ Noordelijk West Brabant, het Instituut voor Maatschappelijk Welzijn, Surplusgroep, de Nationale Politie (veiligheidsdistricten de Baronie en Markiezaten incl. de twee veiligheidshuizen) en andere maatschappelijke organisaties.

Zij voeren de projecten en de hulpverlening uit samen met centrumgemeenten Breda en Bergen op Zoom en de regiogemeenten Aalburg, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout, Werkendam, Woudrichem en Zundert, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht.

Dynamisch leerproces

De aanpak betreft de coördinatie van de aanpak, de uitvoering van projecten per bouwsteen en de monitoring en verantwoording van de projecten. De aanpak van personen met verward gedrag is een dynamisch leerproces. Dat betekent dat ervaringen uit de dagelijkse praktijk direct kunnen leiden tot bijsturing van de aanpak of van een project.

De projecten geven uiteindelijk invulling aan alle bouwstenen, zodat een samenhangende aanpak van personen met verward gedrag ontstaat. Hieronder geven we de projecten zoals we ze bij de aftrap van het bovengenoemde proces hebben gedefinieerd. Als gezegd kunnen in de loop van de tijd projecten veranderen, verdwijnen of er kunnen nieuwe projecten ontstaan. Per project geven we een korte beschrijving en laten we zien aan welke bouwsteen een project bijdraagt.

Projecten en bouwstenen

Deelproject 1 & 2: SPOR regio Breda en SPOR regio Bergen op Zoom *(bouwsteen 4 & 9)*

Dit deelproject omvat het opzetten van een pilot voor een spoedeisende psychiatrische onderzoeksruimte (SPOR) voor mensen met verward gedrag in een crisis situatie. Daarbij brengen we de volgende zaken in kaart voor onze regio: de (omvang van de) doelgroep, de locatie(s) voor een SPOR, de inrichting van de SPOR, past de geboden hulp bij de vraag van de persoon, sluit de SPOR aan op de rest van de keten. Het resultaat is een SPOR voor langere periode met sluitende afspraken over vervoer naar en van de SPOR en sluitende afspraken met partijen over vervolgopvang en vervolghulp. In de SPOR vindt uitsluitend de beoordeling plaats van de persoon met verward gedrag en wordt gekeken welke vervolg hulp of vervolgopvang nodig is. Dat kan ook noodopvang zijn (zie deelproject 4).

Deelproject 3: Escalatiemodel ontwikkelen *(bouwsteen 2,3,5 & 9)*

Het deelproject 'escalatiemodel ontwikkelen' staat voor een afsprakenmodel over melding, verantwoordelijkheid en regie voor de partijen in de keten rond mensen met verward gedrag. Het model maakt duidelijk wat alle betrokken partijen (overheden, organisaties, instellingen) van elkaar kunnen verwachten. Het uiteindelijke product is een handleiding waar alle verantwoordelijkheden en rollen terug te vinden zijn. Een handleiding voor professionals over hoe de melding van verwarde personen geëscaleerd dient te worden, waarbij zowel operationeel als bestuurlijk wordt beschreven welke stappen gezet moeten worden.

Deelproject 4: Bundeling noodbedden door middel van netwerksamenwerking *(bouwsteen 8)*

Binnen de keten moet prikkelarme (acute) opvang beschikbaar zijn waar personen met verward gedrag tijdelijk (1 à 2 nachten) kunnen verblijven. Alle mede-uitvoerders maken afspraken over de plek(ken) waar verwarde personen bij acute opvang geplaatst kunnen worden. Ze maken daarbij gebruik van reeds beschikbare noodbedden in de regio. Deze noodbedden zijn beschikbaar bij acute zorgnood, dus na beoordeling in de SPOR; ook bijvoorbeeld voor mensen die terug naar huis kunnen maar nog even bij moeten komen.

Deelproject 5: Krachtgericht en netwerkversterkend werken *(bouwsteen 3 & 8)*

Professionals leren de diverse onderliggende problematieken te herkennen ('Hoe ontwikkelt een crisis bij een persoon met verward gedrag?') en ze leren daarnaar te handelen. Het handelen zal gericht zijn op de-escalatie door vroegtijdige signalering en het bieden van handelingsperspectieven. Zowel de professional weet beter wat te doen en deze biedt bovendien de verwarde persoon en zijn omgeving handelingsperspectieven (eigen kracht benutten). Dit deelproject richt zich op deskundigheidsbevordering.

Deelproject 6: Ogen en oren in de wijk *(bouwsteen 1 & 2)*

Het ontwikkeltraject en de trainingen van dit deelproject zijn gericht op NIET-zorgprofessionals. Mensen die vanwege de aard van hun werk achter of dicht bij de voordeur van de persoon met verward gedrag komen. Ook deze mensen leren we te vroegtijdig te signaleren. Vervolgens bieden we ze handelingsperspectieven afgestemd op bestaande zorgstructuren en wijkteams. Dit deelproject draait om bewustwording en herkenning voor niet-professionals.

Deelproject 7: Versterken steunstructuur *(bouwsteen 2 & 8)*

Een warme overdracht tussen organisaties (zo mogelijk met deelname van cliënt) is van belang om terugval in een crisis bij de cliënt te voorkomen. Het gaat hier om de warme overdracht van hulpverleners die betrokken waren tijdens een crisis aan het normale netwerk van de cliënt (familie, vrienden, collega's, hulpverleners etc.). Als die overdracht zorgvuldig en met de nodige informatie gebeurt, dan kunnen de cliënt en zijn omgeving tijdig signalen oppikken en wellicht crises in de toekomst voorkomen.

De bovenstaande deelprojecten zijn de projecten die ZonMw subsidieert, die bij aanvang van het traject worden opgepakt. Een aantal van de bouwstenen uit het VWS/V&J/VNG-model zijn al geregeld (bijvoorbeeld het vervoer van verwarde personen) en komen daarom niet in het overzicht voor. Een aantal deelprojecten/bouwstenen zal later worden ontwikkeld. Ook kan het zijn dat deelprojecten worden opgestart die niet door ZonMw worden gesubsidieerd en daarom niet in dit overzicht staan.